Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

ГIАЛГIАЙ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 3 АПРЕЛЬ, 1986 ШУ. ★ № 40 (7231). ★ Мах 3 кеп.

19 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК

Пхи бIаь саг хургва болх беш

Владимир Ильич Ленин вах 116 шу дизара хетадаь долча Ерригсохьин субботнике хьинаре даяьа лаьнара IIепанашти. Нийчуьш бу Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза кхаьхьарамхой.

Иу дезача дийнахьа дойкха цIей совнна кхаьхьарш хургва 500 болхло. ЦIаIи ах-пиъъ балха норма кхоьачашье лаьрхIа ба совхоза берриге механизатораш, 500 гектара тIа дIаоьврза цар лаата лаьрхIа йоьла хъажкIаш. Цу гIулакха хьаллхе а кийчо ай ахархоьца. Интенсивни технологеташ дIае летрхIам ба уж из культура,. ДIадахьача шера иу хьисане Кодзоев Бахьаудина звенос дIайийна-рех IIара гектара тIара 113,6 центнер фуаьлъяха хъажкIаш яьхар. Гелисханов Юсеапа звенос 100 центнер. Дика цIийнъар кхьича механизатора хьалхе ъенъар.

Совхоза цIи хезача звенъе-войша тIаьхьамат а лоаттабеш дIаоьврза уъе шера лакха хъувьсьеш хуш йоьла хьаьтарг.

Субботник дойка дийнахь къьсьста хьинарегIа кхаьхьара лаьрхIа ба фермай бухьлой е. Йар доцу денкаг 7,3 тонн шпура ца ъекъа дацна хиннадале а, чуьл тIехьаьгIа дика этетача ханах пайда а эцаш, хIанз графикаь дIадоладаьлл уж совхоза кхаьп лелаьдарг. —Йоах М. Горьке цIерагIа совхоза керттерча агрономча Фаргиев Iумарбина,— Уж шера 1896 гектара тIа дIае еза тха тайп-тайпара бIаьстан культураш. Уж дIае ханнаьха зябь ахьай. Хьанзлехьа зябь а соахка гурахьа ка бола алаташ дIадийнача кхашта а тIоадал чусоцаеш маихаш даьхад. Агротехнически боIъонаша дIадехача тайпара дIайийна этгара хьалхара культураш. Бригадин подрядаь болх беш я сохона ерриге мехотрядаш...

Совхоза партнома секретарша Алероев Iумарпаш тхо долх Коригон Султана кулгалдеча шоллагIча механотряде. Йлатийна лаьрхIа тхуьга дIайийнаб 50 гектара тIа муьк, ткан ткоачаш а еш. Хьаьта горох дIайийнай 150 гектара тIа, план 50 гектар йолча. Планировка яьнийсдеш, лаьтта цамидаьк-ха кIаьдъаь, хIамаш дIайийначул тIехьаьгIа катокаш яьха IотIоладаь, бIарг хьоасташ безаме да этгара хьалхара культураш дIайийна кхаьп.

Гуш да кургбогача хъувьсьама йоаьхо, кхаш кийчеш лелаеча техникаь безаргIа. Мергенов Султана, Вебер Александра, Боков Iийсас, Албогачиев Бориса, хIамаш дIаюш хиннача Дарубеков Суламбина, Мергенов Махьмада кхаьхьийагIа.

Кхьча тайпара хила йиш а ян. Хьана аьлча, уьк шера цIанкха да хиннача тайпара

В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехиадьтта чанхдоахъача завода технологаш-та юкъе дукха ба шоай деташ-ца. Ткан ткоачаш а цIена кхоачаш тIа дIаоьврза бола комсомольца-ши нагирхойи. Уж ба кхаьхьегама ветеранаш дика традицеш дIахоьхьош бараш. Царех цIаI я № 5-6 йолча установка оператор, комсомолка Бикиева Зара. Грознера полагIа профессионально-технически училище чанх а йьккха, из ухъаза балха ена массехь шу мара дац. Цу лоаццача хана Iаьлъамате дика кхийттаб из-ший балхах. Цудухьа цхьа моттиг пийсьлийтат по технологически режим толхалъ.

СУРТА ТIА: оператор З. Бикиева.

И. ПЛИВЕВА сурт.

Бiьыстан балхаш

ПОДРЯД ЮКЪЕЙОАЛАЕ ЛАЦ

Репортаж

— Этгара хьалха дIадолладь-ха кхашнара бIаьстан балхаш хIоа-поа дилла цIъьар-чоа хоъьаш дацна хиннадале а, чуьл тIехьаьгIа дика этетача ханах пайда а эцаш, хIанз графикаь дIадоладьлл уж совхоза кхаьп лелаьдарг. —Йоах М. Горьке цIерагIча совхоза керттерча агрономча Фаргиев Iумарбина,— Уж шера 1896 гектара тIа дIае еза тха тайп-тайпара бIаьстан культураш. Уж дIае ханнаьха зябь ахьай. Хьанзлехьа зябь а соахка гурахьа ка бола алаташ дIадийнача кхашта а тIоадал чусоцаеш маихаш даьхад. Агротехнически боIъонаша дIадехача тайпара дIайийна этгара хьалхара культураш. Бригадин подрядаь болх беш я сохона ерриге мехотрядаш...

Совхоза партнома секретарша Алероев Iумарпаш тхо долх Коригон Султана кулгалдеча шоллагIча механотряде. Йлатийна лаьрхIа тхуьга дIайийнаб 50 гектара тIа муьк, ткан ткоачаш а еш. Хьаьта горох дIайийнай 150 гектара тIа, план 50 гектар йолча. Планировка яьнийсдеш, лаьтта цамидаьк-ха кIаьдъаь, хIамаш дIайийначул тIехьаьгIа катокаш яьха IотIоладаь, бIарг хьоасташ безаме да этгара хьалхара культураш дIайийна кхаьп.

Гуш да кургбогача хъувьсьама йоаьхо, кхаш кийчеш лелаеча техникаь безаргIа. Мергенов Махьмада кхаьхьийагIа.

Кхьча тайпара хила йиш а ян. Хьана аьлча, уьк шера цIанкха да хиннача тайпара

Репортаж

лаьхха хъувьсьам кхебе соцIалистически декхарашт тIаийнад мехотряда коллективо. ХIара гектара тIара ка болча ялатий 24 центнер, фуаьлъяха хъажкIий 40 центнер, генарий 21 центнер, гороха 14 центнер, кена 13 центнер чуъна дош деннад механизаторашца. Юхьера хьампинаеч тийна хургба кхаьхьегама шу чакхдьалънаца чул тIехьаьгIа бухьсоцаеш цар хъажа аладелл а.

ЛаьрхIа йоахьо ю бригадерча механизаторийн шоашт лелаеча техникаь бIаьзаргIа пайда эцара а. АргIанара культураш дIаюш ха хьатIаяхкача дисача шин-ткъа дийнахьа трактораш болх ца беш литтаргIийнаш сеалхаш Iо а оттаьл. культураторашт тIехьатайбаш хIамаш дIаюшт хиннача механизатораша. Гераш дIаде дезача кхашка кхьбеш ца ба уж. Хьаьта горох дIайийнай 150 гектара тIа, план 50 гектар йолча. Планировка яьнийсдеш, лаьтта цамидаьк-ха кIаьдъаь, хIамаш дIайийначул тIехьаьгIа катокаш яьха IотIоладаь, бIарг хьоасташ безаме да этгара хьалхара культураш дIайийна кхаьп.

Иза деррига дика да. Кергдача декхарий бехнтокхам кхетабеш, шоашт хьадер тIехьаленна лаьрхIа деи ба бригадера механизатораш. ЦIъьабIаьца, цIенхаштта уж раьза боагаш да бригаде болх бершта эша лерттIа хьалаш бIаьштIехьа ца дахар. Кхашкара балхаш сиделеш. Тахханалца кийчьяьш бригаде мукъа ха нийсьелча Iохь, нуьлтурно салаIа мотиг. Йоацаш я цIе уголок.

— Совхозера хьаенача кхачаш продуктех ма мотта дийгIа кхача нийбе гIерг со — йоах ше а бехке лоарIхIаш повара Коригова Дугурхана. — IцIабIаьнъца, цIоагIа гIийлеи жIенгеч да тхона душ дола дудх. КIиран басарн хилча аз айса кийчьерьяр механизаторашта сала-Iа моттиг...

Ишта механизатораш раьза боагаш да боахлой кхашка дIан яха цIан яхуьлаш йола мовьхаш кхуька машина нах лелабара нийчьаша кхаьр. Гуш да шийттIалагIча пятилетка хьалхара бIаьстанга совхозе массе а оагIоначул терхьара лерттIа кийчо да яьлта.

Къьастта чIоагIа механизаторий сатем боабеш да гIагадни подряда гIулакх хоадам болаш вIашIехьаьжкха ца хилар. Цу хьакъъьа чIоагIа дега новкъа долаш дувц цар:

— Тхога хьажкайкадьл ух шера бригадин подрядаь болх берша аьнна. Цул совгIа, цхьаккха хIама дац тхога хьакхьаъа. Кхашкара балхаш кисенхоачаш лагт. Хьаьта тахханалца тхога хьаденнадаь технологически карташ, шинна а оагIоно гIулакх яздеь договор. Бригаде дукха ба подрядаь болх беш хилча тхона вIалла ца эшаш бола нах. Кхашкара балхаш лелабара ешачул лу-кхагIа я техника а. Гуьаьх ишта дIахододе, соахка а санна, наьхата тIа йисар кхерам болаш я тха бригадни подряд.

Цу деша цIенхаштта уйла е еза совхоза кулгалхошца, специалистаца, партийни а профсоюзни а организацеца.

А. БАСИЕВ.

Сигале сийрда хилийтара

Нохч-ГIалгIайчен къхьегамхоша, берригача советский наха а санна кхоабалдеш хьаллохь новкъоста М. С. Горбачева советски телевидени гIолла дав къамаьл, могаш Коммунистически партен Советски правительстван чуреи арахьарен политика, хьалха шоай хьинарева къхьегарша машар чIоагIбара новкъостал де кийча а ба.

Машар беза никъ

ЧIоагIга терхьам тIабохийташ ладийгIар Гудермесски медицински инструменташ еча завода коллентиво М. С. Горбачева советски телевидение гIолла дав къамаьл. Цо гIеттадер Iалъамате лоарIхIам болаш дош да таханарча хина — дунен тIа машар доаттабар. Цо цIъьяьха а къьа-ра хьахьохк Коммунистически партен Советски пачхьахкоех машар безо нехьа-лехар, адамле уъеваьреча ерриге нохкермах нIаьхарьяьнха лаьрхIа уж хилар.

Цу деша хеташ уж деношка тха заводе химнача митинге болхлоша, инженерно - технически болхлоша, гIулакхерча наха а массара а цхьатарра раьза хинна деи-кхар тIаийнар: вай мехка нна чIоагIбара кхиар айдаь къьхьегарга, аьша.

— Цхьаъа бера да ва ес, — аьлар митинге завода слесарно - механически цеза вонкхгIолча кастра Х. Мамитова. — Вайна гозма да тIом, вайна машар яш. Сий дIэаьл а берий, къьабIаьнъца, цIоагIа гIийлеи жIенгеч да тхона душ дола дудх. КIиран басарн хилча аз айса кийчьерьяр механизаторашта сала-Iа моттиг...

Ишта механизатораш раьза боагаш да боахлой кхашка дIан яха цIан яхуьлаш йола мовьхаш кхуька машина нах лелабара нийчьаша кхаьр. Гуш да шийттIалагIча пятилетка хьалхара бIаьстанга совхозе массе а оагIоначул терхьара лерттIа кийчо да яьлта.

— Къьастта чIоагIа механизаторий сатем боабеш да гIагадни подряда гIулакх хоадам болаш вIашIехьаьжкха ца хилар. Цу хьакъъьа чIоагIа дега новкъа долаш дувц цар:

— Тхога хьажкайкадьл ух шера бригадин подрядаь болх берша аьнна. Цул совгIа, цхьаккха хIама дац тхога хьакхьаъа. Кхашкара балхаш кисенхоачаш лагт. Хьаьта тахханалца тхога хьаденнадаь технологически карташ, шинна а оагIоно гIулакх яздеь договор. Бригаде дукха ба подрядаь болх беш хилча тхона вIалла ца эшаш бола нах. Кхашкара балхаш лелабара ешачул лу-кхагIа я техника а. Гуьаьх ишта дIахододе, соахка а санна, наьхата тIа йисар кхерам болаш я тха бригадни подряд.

Цу деша цIенхаштта уйла е еза совхоза кулгалхошца, специалистаца, партийни а профсоюзни а организацеца.

А. БАСИЕВ.

Дуне мукъадаккха

КПСС ЦК Генеральни секретарера новкъоста М. С. Горбачева советски телевидение гIолла дав къамаьл. Цо гIеттадер Iалъамате лоарIхIам болаш дош да таханарча хина — дунен тIа машар доаттабар. Цо цIъьяьха а къьа-ра хьахьохк Коммунистически партен Советски пачхьахкоех машар безо нехьа-лехар, адамле уъеваьреча ерриге нохкермах нIаьхарьяьнха лаьрхIа уж хилар.

Цу деша хеташ уж деношка тха заводе химнача митинге болхлоша, инженерно - технически болхлоша, гIулакхерча наха а массара а цхьатарра раьза хинна деи-кхар тIаийнар: вай мехка нна чIоагIбара къьхьегарга, аьша.

— Цхьаъа бера да ва ес, — аьлар митинге завода слесарно - механически цеза вонкхгIолча кастра Х. Мамитова. — Вайна гозма да тIом, вайна машар яш. Сий дIэаьл а берий, къьабIаьнъца, цIоагIа гIийлеи жIенгеч да тхона душ дола дудх. КIиран басарн хилча аз айса кийчьерьяр механизаторашта сала-Iа моттиг...

Ишта механизатораш раьза боагаш да боахлой кхашка дIан яха цIан яхуьлаш йола мовьхаш кхуька машина нах лелабара нийчьаша кхаьр. Гуш да шийттIалагIча пятилетка хьалхара бIаьстанга совхозе массе а оагIоначул терхьара лерттIа кийчо да яьлта.

— Къьастта чIоагIа механизаторий сатем боабеш да гIагадни подряда гIулакх хоадам болаш вIашIехьаьжкха ца хилар. Цу хьакъъьа чIоагIа дега новкъа долаш дувц цар:

— Тхога хьажкайкадьл ух шера бригадин подрядаь болх берша аьнна. Цул совгIа, цхьаккха хIама дац тхога хьакхьаъа. Кхашкара балхаш кисенхоачаш лагт. Хьаьта тахханалца тхога хьаденнадаь технологически карташ, шинна а оагIоно гIулакх яздеь договор. Бригаде дукха ба подрядаь болх беш хилча тхона вIалла ца эшаш бола нах. Кхашкара балхаш лелабара ешачул лу-кхагIа я техника а. Гуьаьх ишта дIахододе, соахка а санна, наьхата тIа йисар кхерам болаш я тха бригадни подряд.

Цу деша цIенхаштта уйла е еза совхоза кулгалхошца, специалистаца, партийни а профсоюзни а организацеца.

А. БАСИЕВ.

ТIема ала баргбоацаш

Вайна дика хоз мел чIоагIа йоахьо ю Коммунисти-ческа партен Советски правительстван лаьттан тIа машар доаттабаран чIоагIбаран. Из бакъдеш хIама да уж дацоцца Советски телевидение гIолла кхаьмаьл деш КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста М. С. Горбачева дийцар а. Йдерни гера Iоаделга хотахкариза, из цIендаь дIаданкхаиза дарцдан, хIан советски кулгахьа ден доца хаьда кхаьмаьл адамашта тIабоа-Iа уъера тIема ала охатохкIа-га бохкхача лоарIхIаме хIама хилар чIоагIга терхьан а деи-кхар да.

Машар — из адамий ираз, да, хIана аьлча из ца чIоагIа сатийна ши берий нана. Бiубешна кхаьхьера парчIа ваи советски сар. Сийрдача кхоанен уйла еш, машара тIе-хьарча кхъосъама доатташ дола данъа хьокхьош, иной хьинареча кхаьхьегамца Даьхен низ совбакхьаш хида веза из.

Д. АЛБАКОВА.
А. П. Чехова цIерагIча республиканскеи библиотека библиограф.

Нов. С. Д. МАГОМАЕВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АЁСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Советски кепайбозне дукхача шерашна бернате болх барах, республика общественни пахаре хьинарг дакъа дацарах, ваьча дийнахьа денз 50 иу дизарна дувзаденна Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла Магомаев Салаутдин Даудовича — «Ленинан нехьа» яхача республикански газета редактора заместителя.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1986 шера 2 апрель.

НИЗ КХО ЦА БЕШ

Сунженски района IIечча Эскара цIерагIча колхозе коллективни хьисане хьа-хьегIирдола ши бригада яIаIнарг. Уж бIаьсти 1772 гектара тIа кIаьгI доакъъара культураш дIае еза ба цар механизатораш.

2 апрель хьатIаотташ яла-та лаьрхIа 50 гектара тIа хIама иззал горохи дIайийнай цар, хIаьта 40 гектара тIа — дохьъара лаьрхIа-гIъьабIаьнъ нени горохи, хохаш — 20 гектара тIа.

402 гектара тIа цхьан шера а дукхъача шерашна а тIаюлла бацаш, 70 гектара тIа доакъъара сеаклаш сихен дикеи дIайийна яхара къьастта терхьам тIабохийтаб механизатораша. ЦIудухьа ден сердалоагIа болх бу. Царна юкъе эгтара дикагIа къьхьег йоккха опыт йолча механизатора Сериков Владимир Иванович. Цхьа ди дIадахийтаб цо цаIн ахи балха норма кхоачаш ца еш.

Уйх шера хъашнара балхаш сихагIа лел гурахьа эгтара доад даьтташ цхьа дидарах. Лаьттаншара тIоадал дIаюлладь массесех дийнахьа маихаш а дахьа Iодехкад дерриге кхаш.

Царех 1200 гектара тIа хьалхеерьяьгIа алатаи силосни лаьрхIа хьажкIаш. Уж дIаера а найти лый механизатораша. IIалапIадьд дукхача нохдидеIга дола фу, минеральни удобрениеш, гербицидаш, селлкаш кийчьяьш.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

ДУКХАГIА КХЕЕ ДОАКЪАРА СВЕКЛАШ

Доакъара тела алат пIенигара новкъосташа ду доазкъара свеклаш дукхагIа дIаеро, уж хьувьсьарш. Цу деношта хотаьь яр самардийнахьа. Иьъара чIакхьяьлна семинар. Из хьайбайлер-агронома комитета председателя. С. Н. Кожухоскае.

Доакъара свеклаше, аьлар цо, тIакхетийт хьайбай маша. Цуннв тешал деш дукха масалаш да. Ишта, Херсонски области Кировa цIерагIча колхозе хIара шера 13 эзар тонн совгIа шекара свеклаш кхеб — 60 гектара тIа. Уж телаш диззача шера кхоаб доахаш. IIйчта хIара Iаттагара йоаккх 4500 килограмм шура.

Цул тIехьагIа чIамаьл-лаьча республика агронома комитета председателя хьалхарча заместителя Албиева белгалдаккхар, тIехьарча чтт шера вайнера йоаккха хьайбай продукци тIакхеташ йоьлтера. Хьаьта хIара бIаь Iаттагара тIехьара хьалъоастадуьсий юкъера лаьрхIа70 — 72 мара хилаш. Ишта из пийсьеннад шера эгтара дукхагIа кхоабе а биъ бетта маша хьайбаш мошнча доакъара-ца ца кхоабандаь. Мошнча доакъара культураш дукха-ца дIае лаьтта тоъаш дац республике. Цудухьа доакъара свеклаш дукхагIа кхее еза. Уж шера республике 7 эзар гектара тIа дIае лерхI уж. ХIара хьайбаш 5 тонн кийчье йиш курйболаш, хIаъа гектара тIара эзар центнер чуя деккар оттадьяь.

Доакъара свеклаш кхера технологех дийнар республика агропрома полотдела начальника Х. С. Ялхороева.

Из культура дика хьувьсьаеш вай республике боахамаш да, аьлар цо. — Масела, «Братский» совхозе соахка 50 гектарах хIоаре тIара 1250 центнер чуера дIаоьврза свеклаш. Астрахански технологех кхеш хилча кулгашца де деза балхаш геттара мIсана хул.

ЛоархIаме да из культура кхеара хьакъьастадаь лаьтта гурахьа полупара хьисане нийчьар. ХIара гектара тIа 2,5 — 3 тонн минеральни 100 тонн органически удобрениеш а товсаш 18 — 20 сантиметр йоларга лаьтта аха деза. Лаьтта 5 — 6 градус дIоахдеча дIае йолаю доакъара свеклаш. ХIара гектара тIа юкъера лаьрхIачу 85 эзар бацоагIа хургIоллаш.

Цул тIехьагIа семинаре кхамаьл даьча бацоагIаш лоараера республикански станце начальника М. А. Урманчиева дийцар доакъара свеклашта де деча хIамашца, оесарца, ядохимикатий новкъостала кхоабеш лоаттабарах, хIаьта республика агропрома отдела начальника Т. В. Дмитриевас доакъара свеклаш кхеерий кхъхьегам вIашIехьабанкхаш, царна алапеш теларех, уж материально белгалбахарах дийцар.

Семинар чакхйоалаш доакъара свеклаш кхеерий техника йовзийтар.

М. ХАМАТХАНОВ.

ЗАМАН МУКЪАМАШКА

Замо дика холуш, советски халкъа нарагIдуьлараш цеи уйлашиеп даьча болаш кхъьег вай мехкарча дукхача къамий музыкальни искусстве говзанчаша.

Уж тIехьаьжча шерашка бабча балха итогаш, социализм хьалъеча хIанзарча этаперча советски музыка деятелий декхарашт дуьц композиторий VII Ерригсоюзни съезда делегаташа. 1 апреле хьайбайлаш из Москве, Йокхача Кремлевски двореце.

Гулбеннарана дIаьдаь тIоараш а тохаш тIайпар новкъосташ Горбачев М. С., Алиев Г. А., Воротников В. И., Громыко А. А., Зайков Л. Н., Соломенцев М. С., Чебриков В. М., Шеварднадзе Э. А., Демичев П. Н., Долгих В. И., Ельчин Б. Н., Соколов С. Л., Таъзин И. В., Бирюкова А. П., Добрынин А. Ф., Зимянин М. В., Медведев В. А., Никонов В. П., Яковлев А. Н.

Президиуме ба ишта партийни, советски, общественни организацеи виналлаш, советски музыкальни искусстве боккхий деятелаш, творчески сознай кулгалдохь. Цигара ба доозол дехьара хьаьшний — массеки мехкара композиторашни музыковедашни.

Хьалхара доша а оалаш съезд хьайбайлар кхьаьгIарболча советски композиторех цхьанне Д. Б. Кабалевске. Коммунистически партен Советски правительствен Штатий администрацена.

Михаил Сергеевича Горбачева дыьча кхамаьло цIаьхха а тешаш ду Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон Лаьтта машар хилийтара, тIема ларьжа мсрх дунемна тIера дIаяккхара мел хьинари низи дIател.

А.-Г. ЧЕЧОЕВ.
цIенош деча комбината монтажний бригадан, РСФСР заслуженни гIишлохо.

Съезда яьча КПСС ЦК Политически доклада тIа, цига тIаийбаьлар доцумента-ца белгалбаьккхаб тIехьатIехьа бохкхагIа хулаш дола искусстна лоархIам, обществена, хIара сага ца оп болу воздействие. Массаза а шоаш хаьжка цхьа дакъа лоархIаш хиннача советски музыканташа хIанз а бизаюа бохкхаре кхеташ гIоргIаяьна композитора Д. Б. Кабалевице культгал а деш кийчьяь музыка хьехара программа.

Музыкальни искусство йоаржаяра, миллионаш болх кхъьегарамхой цунна тIаозара бохкхача лоархIаме хида езаш я СССР композиторий Союза инициативаца вIашIаIоллаш йолча Ерригсоюзни музыкальни обществе.

Советски музыка авторитет сарахдаь дукха хIама из болаш яйена хьа а хинна Iаэттад 80-гIа шерашт. Гlорбаьнначча толамца худ Iозол дезаш сценаш пачхьалкхан фестивалаш, кердача сочинений премьераш: грампластиткай йоккхагIйолча издательствен фирмаш яхье ишша СССР-е хьаьж ноташ разрезаца, произведенеш дIаIэъе бокъо яккхар духьа. Этгара хьалхарча яргIанна ишта хул из вай музыка. Сийлахь-бохкхача Октябро кхеллар— массаза а кхарача заман хьалха латта идеиш — маш-ара, ги-чаниимаз, цIаIнаьлна прогресса идеиш кхайкаеш хиннадаьн йолладаьл, наха тIехьа йоладаьдь, наха духьала а йоладаьл, духьха бIаьш шераш. Сийлахь-денз хьайбаIгIа музыкальни искусства традицеи законин тIехьа а уж дIахоккхувьар а йолладаьл.

Советски композитораш духьхача оагIоонцеи айхьа бувзабеена да вежарашта долча социалистически мехкай коллегашца. Кхы тIа а ран-нина а деи-дика заманах хьалхенний музыканташца гIулакхаш, толаме чIоагIлуш я духьхача капиталистически механизарча музыканташца традицинони дIатIаяьца отношеней.

Вiаьш шерашна адамленна дагадьлхаран практике, реальни действительносте кхоачашлеш долча мехна, деган гIоздоахача, сийлахьа, бехнтокхамеча хана даха а кхъьега а яраз кхьчьад вайга, аьлар докладчина ший кхамаьл чанхдоалш. Вай исскустваца обществаца гIулакх дара цIанкха а хиланна йола таронан хьайбайлар вайна хьалхенна. (ТАСС).

Партийни ахкар: съездо лаьрхlар кхоачашдеш

КЕРДА ДЕКХАРАШ ХЬАЛХАШКА УВТТАЬЕТ

Шалински района партийни организацешка отчетно-хоржамний кампани чакхъяьлча коммунисташа енна предложенеш пlанлат а техьуж вахаре чакхъяьхь ховдам болла мероприятеш оттайир. Хьоькарда вай уж мишта кхоачашбу района цlьяьнча предприятешка.

Нохч - Пlалгlай геологоразведочни парте коммунисташа предложени сецнар администраце беча балха тlаэьжам лоаттабага эьхьынцарча партийни организацешка хоржаш йолча комиссей политически сайхетам лаклор, шоай декхарех уж дикагlа кхетабар духьа царна лаьрхlа дешар вlашtехьадаккха, вьена. Цу тайпара предложенеи сецнар цемзвода коммунисташа а. Дувцар лоаркlаме дар, цlудухь партере райкомо цу деташтаьлеш семинар йир «Аргунводпром» объединенеке партийни организаце балха оьшт парде ер дацlа. Семинаре бийкабар районерча предприятей, организацей, колхозий, совхозий партийни комиссей председателаш. Партекомисеи балхех лаьца тайп - тайпара духьа деташ дийцар уйзаха: комиссей боьхонаш, партерганнагаеб балха тlера тlе дохаргlам, кхыдараш. «Аргунводпром» объединенеке партекомисеи бечча балха оьшт тах дийцар цу объединенеи партерганнаце цхьаьнакхетар а Н. Беликова. Партекомисце хаддаиза теркам тlадоаттабу партийни дисциплина тlоагllагlра, комсомуштий шайгlагlдеш доаркlам айбара. Партийни организаци керте а латташ, пхьаьгlаш хинна объединенеке коьртехьа цхьаьнакхетараш ца питлетене дика хьокхамаш дацьхаз. Нормативно - цlена продукци арахецера лаш 101,2 процент хоаттабу яьлча, хlинт сома тобана продукци арахецергга дlадодар 0,6 непир лоцьадь. Цунца цхьана партекомисце членаша хаддаиза тlахьожам хоаттабе беаш а кlезига дац унназа. Объединене кхоачаш ца еш йисай продукци маьхала яккхара пlан, гаданел кlезигlа а прайсш электродаш, рудай йохьа ца гlишлоп материалаш. Таханарча дийнахь динала Зиаш тlалатташ цьакхетам тlа продукци арахецан объединене. Уж денаш партекомисце терказ иокъмоттиге латт.

Йоккха я объединене партеорганизаци. Из латт 6 цехови партерганнаца 5 партегруппехь. Цул совгlа объединене чуйбоаг1а лаьра заводе я ший партийни организаци. 4 комиссей хеткар ухлаза администраце бечча балха тlаэьжам лоаттаьгербоган, XII пятилетина хьалхамча оттадаьча декхаргашка хьежжа я комиссесша оттаь балха планаш. Уж уттъаеча хана кlезигlа тlа пункташа разделаш а йолаш, керттера дар белгалдоаккх, из кхоачашдара берриге а вин тlабоьхийт.

Объединене школаца секретарь новиъостаеп ду комиссесша планаш оттаеча, уж кхоачашъара тlахьожам лоаттабу, комиссей декхарш довзийташ хадданза болх бу.

Моттигаш вийсиру партекомиссеша бечча балха общественни организацей тайпара комиссесша, хьалха тlахьожама группаша, «Комсомольски прожектораша» дубlирование еш. Цох тобана пейда баг, зе хилар мара.

«Аргунводпром» объединене партийни комиссеша наст-наста отчеташ ду шоай беча балхех. Цу тlулгаехь комиссей члений бехктоькам айбу.

Комиссе бу болх бовза йиш я цо уттъаеча справкашеи луча информацешкеи хьежжа.

Цудухьа чlоагlа партерганнагаеб балха тlера тlе доаркlам, кхыдараш. «Аргунводпром» объединене партекомисце бечча балха оьшт тах дийцар цу объединенеи партерганнаце цхьаьнакхетараш ца питлетене дика хьокхамаш дацьхаз. Нормативно - цlена продукци арахецера лаш 101,2 процент хоаттабу яьлча, хlинт сома тобана продукци арахецергга дlадодар 0,6 непир лоцьадь. Цунца цхьана партекомисце членаша хаддаиза тlахьожам хоаттабе беаш а кlезига дац унназа. Объединене кхоачаш ца еш йисай продукци маьхала яккхара пlан, гаданел кlезигlа а прайсш электродаш, рудай йохьа ца гlишлоп материалаш. Таханарча дийнахь динала Зиаш тlалатташ цьакхетам тlа продукци арахецан объединене. Уж денаш партекомисце терказ иокъмоттиге латт.

Йоккха я объединене партеорганизаци. Из латт 6 цехови партерганнаца 5 партегруппехь. Цул совгlа объединене чуйбоаг1а лаьра заводе

Ширдьяннача гlулаккхашца—лира къовсам

ИСЛАМИ КХАЛСАГИ

Социологически тохкаш дича гучадьяьнарца хьакъоьл динах тешаш болх кхалнах маlача нахал дукха духхарlа хилар. Цу гlулакхо вайна декхар тlадожаш цу хилалнах дина тlера хиларра бахьанах хьагучадехеи уж дlадоахаргlдола наьхъашш лаьхеи.

Кхалсаг эсалагlа доаркlхlлга оттадаь къорда тlеи библе тlеи. Къорда тlа дуццакох, маlача сага ницца ви кхалсаг доалахьеи а шитта правоеи а деашаш а дилла. Масала, тlехьалеи доал дувнача мотте йоах; цlин кхалсага ницца дакъа доаттаь маlача сага. Шарлlага судо доаш дувцаш хилча цхьаи маlача сага лоткъам цlин кхалсага лоткъамга ницца ба.

Вийсиз яхьчох, кхалсаг доллагlча дахьъера адам маца дац, дахьъаза зулямох я. Цу тайпара хабаршца Іазаеи дуне, дахьъаза бохьо бохьо ши сий да деши хилар бехка дакъа гlерг ди. «Хьо ечул дикагlа да кхера бича, из цеи хьалбетта маlаеи - а аьнна, аьнна къорда тlа. «Хоастам хилба хьона, тха веза хиннвода дауза, дуне пачхьаь, кхалсаг Іа со ца кхеллаз, — йоах библе.

Кхалсаг бокъо йоацача хьал тlа хинна хилар хьакъоьл, пачхьаь Россе кхалсаг мацре яхьчул тlехьагlа пасторт вца бокъо а бац, цlин цаш, мацра пасторта тlа из дlаэьжеш хинна хиларо. Дин закононгlа, хьакъоьла а духьале ца еш мароо яхар да ре зиан хиннай сесаг. Образованега бода никъ тертага бийхна хиннаб цунна. Кхы а хьалагlча хьал тlа хиннай бусалба кхалсаг. Из цунна тlа яларг бакъяха сардам бахар саина лоарlхlан хиннад, е яьй-яьш а доацап юташ хиннай, хьоаха ца еш. «Пlан Iйг — из дагадоаларг, ца эша мухь, бала — шитта я ширача эамалахаьра дин моралеи. Кхиметтеп - техача цlерий маlано а — Цаиш, Сацийта, Тоийта, Яlийта, Лейла, кхычар хьахьокх цун доаньазал.

Ма дарреи геттара дикен хьахьекхад лоаман кхалсаг вахар пlалгlай аздарехочо Гойгон Iадда-Хьамида «Сеи духьа» ницца. Цул пlалгlа тlа. Цо яздаьл: «Iайпет ягlа йоло пlагlа де мел делар дора, сатасесара хьалгlоттар на, биfса юкъеъхача Іоюкар салаьа. Юрта таьхна атагlа боаллача хьастара, йоккача

дита бокъо яц вай динах кхоачашца баьхна хьа- ца пхьаьдоча дакъха юкъе, кхалнаха юкъе а тlехьа, хlинэ а дахаш хилар.

• Дин «авторитеташа» хlинэ а влияни ю кхалнаха. Из гуш да республике кхалнаша кхиор тоабан хиларах, мехкарий удабарах, дукха нтичий кхувларах, урдош дахарах. Ширача замах юхединса шиъра гlулакх ю кхалсаго кьаьнача обычей сий деш дуккха моттигаш хилар. Из гуш да, пюлларlа а хьашттаре хьхалагlга а сеи- саг хинна маьрре яха пя раьха хулаш хиларах. Дин хьекхамаш дерех ца боалаш дацьеи новноцеи шоай мехкарий Іомабу дакъа, вегиибна, мара духхха пет и е, авторитет яхача деша маlаи харцаьха хьех кхалсага. Цьхьаьнайчоха ма

М. Могушков «Союзсельгазпромтӧ» трестан чуйоонІача ПМК-4 прораб ва. Цо кулгалду коллектив белгайлоал моллагІа а ґІуланх майрра шийна тІалацирен хаттаьлла а дика а из ихочачашдарцен. Иштта хилар, масала, Казахстане 35 километр йӧоалал йӧолча газопровода монтаж еча хана а. Хьалал цин бутт хьалха чакхъалыхчар монтажникнаша газохродош.

Хіанз 90 сагах латтаяь шийл коллективаца Кара-Кол паке аргІанара ґІишлоп хьалъеш ва коммунист Могушков Ахьмада Мухьмад.

СУРТА ТІА: прораб М. А. Могушков.

З. БАТЧАЕВА сурт.

Болхлочун уйлаш

ХЬАДИЧА ХЬАХУЛ ХІАМА

Республика коартолаш лоаттаена боахамех керттера лоархІаш я тха совхоз. 600 гектаро тІа дІаюв ух. Хіара шера низ-тикьала планех лоархІабеш тІа-ьаьлга тха механизаторашца. Цхьабаргаш дувца бахке дераш обІаттинаш бахьанаш хул. Дийхьог!?

Масала, соахка тхо лоархІаданзар планех. Дукха бер боахаме хьоттаме деррига хьоанкьобкаьраш дІаттІадекка-раш. Ма дарра аьлча, балха ІаткъЬ лаьттах пайде ийбе ца хар, цхьаболча специалистий балхах дог ца лазар дар. Соакка е, хьалхарча шерашка санна, оаха ДІадийра «Волжанин» яха фу. Из во долга ца хьоанкьобкаьраш тІа агронома-ш. Хіанз аьлча, ялх-ворхІ, шера керддадьккхадаьлар из фу. Хьуьхьам дика тхургбоагІара ховаша ДІадийра. Хьанна е ехалеша коартолаш йохкеена йолаелар. Хала дер царна бІаразьежа!

ДІаъхо йодеча хана миттаҳ кхы болх бе йиш ыцар. Совхоза цІи хезача механизатораша барт бІри моллагІча хаоттама хьалаша а лакха хьуьхьам кхебо ломадала деза вей. аьнна. Цундуха шийттаелагІча патилетка хьалхарча шера дош делар оаха план 125 центнер йолаш, хІара гектара тІера 150 центнер коартолаш яха.

Ерригача а бригадашка колективин подрядаш юкъейоалайир. Хіанз керттера агрономмалІа оттавьь Яндиев Халат тхо раьза а долш, дика специалист ва. Юхх-анца денз ниЙсса ниЙ лаьцар цо — ДІадуа фу кердадалькхар. Коартолаш лелаю ерриг а звеньяш ІалашъьяІ «Супер-элитав яха фуца. Цунна карагІделарр дерриг лаьтташ гурвгІа ахийта. Хьалха оаха цІенкха а ца дер дар из. Хіара гектара 13 центнер а тоссаш минеральн-ын удобренеш саттер коартолаш дІае езача лаьтта. Цунга дІаъхьалур азот, фосфор, калий.

Цо йиш хилийтар цхьаккха хьовзам а боацеш, бІаьстан балхаш дІедолаеде. Ткохкхе бригада я хІанз коартолаш дІаюьш. Соаккарчул итт ди-хьалха из болх дІабоаЬабьб оаха ух шера. Хіьта толам баккхара ґІоагІа лоархІаме а да из. Лаьттанна подкормка ю нитроаммофос а тохаш.

КПСС XXVII съездо юртбоахама къьхьегамхой хьалхаьке Іалъамате дожкха декхарш оттадьдь. Тхо, коартолаш лелаеш декхарийла да лаьтта леладарга культура лаккъе, йолча культурин учреждениеш. Цундуьхь кегирой дІаъх юртбе-ра. Цу дешеп тахан а йоахъо ца йой, хьоана совхоз болх хьа-бе нах боацаш юсарбя.

Цхьаьккха цхьа хІама дар са ер къьмаьл чакхдалаелеш бела-ганделкха бесам болаш. Хіара шера, мел хоалелча а, дукха коартолаш йоь тхувьлъ муьсаьлча хана. Цун бахьанаш тайп-тайпара да: копаткаш, коартолаш кхай тІера дІакхъьяьа трансп-орт, уж хьагулъе нах таш. Цу хана тха болх хІинцъ тІехьа-гІа лаккхе ва дийца коартолаш организацеш. Цар ханнахь дІакхъьаьлар коартолаш, кас-каста тоІхдау договорийн де-кларш. Из баьхьан долаш хьуь-кьам сихен цІенан чуъца йиш хилад. Хіанз массанехь а ялъашгІехкий агропромышленни комплексаш. Хіинчул тІехьа-гІа лаккхе ва дийца хьоачамбоацдарш хург ца хилар тешаш лов.

Х. ЕВЛОЕВ,
Назрановски района «Экажевский» совхоза № 2 йолча хъеш леладелча Бийрагда механизатор.

Хьа город—хьа цІа

МАССАНЕ ДЕКХАР

Газет дешача дуккхаба-раяцца цхьана сона а лоарх города Назранан гІишлоп-ан баларе. Бакъда, гуш дац цу ґІуланха наькъьаш дехкарашца цІенхаттта сагота хилар. Масала, Половинкина улицен Свобода яха переулоку вІаш-каоттачаяь ниьк геттара бе-ха хІалакъьяннаб. Цундуьхь дов дина. хиІ оочуухаш, Іам цхьаьннаб хьалха уьйнерар лаьттача цу сьан тІа. Хіьта ту лелар е машина кІал ба-хар ихеран хул цІа Свобо-да, Ингушски, Магистральн яхараш а цхьйола а улиц-аш.

Балхаш. диндалийта йиш яц цхьаьлга: лаьрххІа йола служебан хинна ца Іеш, баха нах иошап а дехкарийла бу городера порядокан цІенош лорае. Дукхха моттигаш нийсла санитарни боцъонаш ца лорзяр бахьан долаш го-рода сурт толхадеш а.

Город Назрань хоазІа, цІенагІа хилийтара де деза-рех белгалдаккха деза-ш цхьаьккха а да. Назране кіе-зига да фо цІенх хилара гІо деш йола баьццара Іалазм. Уж ца хилара бехн а бап, улицашка ґІолла мунъе «Лечаь хьайбаца дукхьал хи-мара па буташ. ше йола тхъаронг ДІаюъ.

Цундуьхь нийса хургда городе лостамн лерттІа санитарий хьалх кулгга спецслуж-башкарен бахьча нахагарен цхьатарра Алексей Алексеевнча.

К. МАРЗИЕВ.
Назрановски № 4 йолча юкъерча школа хьехар-хо.

РЕДАКЦІГАРА:
Нах баха моттигаш цІена а безам тІаоазаш а хи-ла ешилахи ну хьажъехьа долаш долча ихочачаш-боацарехи дукхаш редакце дайбаьхьа кьаьтес нах да оавха кеча тохаш дар. Лаьхьехь дуганчех хьоаш хетар алца лоп тхона газет дешарашца. Хетар ьаьнна па Іеш, вай вахар хоздеш доаца уж ґІалаташ мишта ДІадьхьаха бакъьаьха хет а дувцаш, лоде тхога.

Новкъосто новкъосташ

ДОТТАГІЙ

Гудермесски медицинаки инструменташ еча завода кхуьнечно-штамповочни цехе дуьхьа-тІаьча хана дешь кхъьяьрчаш ца ши доттагІа, — нохчо М. Мазаови эрсе А. Гладкийн.

Уьхаза коридир царна ґІоагІа шийл ираз, карарайлир дерг тІаоазаш йола балха говзал. Сдесарно-механически шлифовально-полировальни цехера смежникий ґІуланх боарамагІа лелар цар балхах тийша да дукхагІча дакъе.

Хіана аьлча, хаиналла поковъ-ш ца хиъча цар болх сеца латтарех. Из дика ихетаду Магомед Мутуевичн, Алексей Алексеевичн. Цудуьхь массаза а цІенеи тешнамеи ду шоаш хьадер. Кььяьста ашкъьо а продукции дика хи-лийтара. Цар шиъне ґІоагІа балхха ихочачашбоацарехь кььятес наІ да оавха кеча тохаш дар. Лаьхьехь дуганчех хьоаш тІа Іеш, вай вахар хоздеш доаца уж ґІалаташ мишта ДІадьхьаха бакъьаьха хет а дувцаш, лоде тхога.

Оаха яздьчун лерагІа

«БОЛХ ТОАБЕ БЕЗА»

Иштта корта болаш ар ухх шера 11-ча январе «Сердало» тІа кепатеха рейдовн материал. Цу тІа дувцар хьайбаш Іангара доахача Назрановски района совхоз-техникумо найсдолийтача ххочачамбоацарех.

Цо хьажъехьа редакцера жоп дайтад КПСС Назрановски районна хьалхарча секретарь А. Мижиева. Цо хоам бо: **«Критически корреспонденци йийцай совхоз-техникума партийни бюро заседание.**

Цига тІаийцар шурий-товарни ферме найсдолийта ихочамбоацдарш ДІадахара, хьайбай продукци дукхагІа яхаран Іола хьадда мероприятеш.

Соаккха хьайбаш боахам тІоагІбара цига хьожаваьн коммунист, керда керттера зоотехник.

Доаьхара цех болх беш я, тоадьдь доахан хьабар а ледадар а, хьайбай продуктивность лакъьяьла тичча ґІоагІа вайга хьаьккхаш вагІа цар-юртхо Данильхаев Іабдулла, юрта ревкома хьалхарча председателех наІ. ТІеме ЦІечах Байраька орцен-енар. Документаша дувц легендагІа тара долча, тамашийнача цун ваханах. Ухха-на да Іабдулий кьонгех доаьхара документаш а.

Баллавди «Красноармейский» яхача совхозе прораб ва, юрта Совета депутатална херзаш. Турпалхочун йоаьхий ниьк корабьаб. Хіьта ду тІера ца воалаш из нийса ДІа а вода, шийл задийча ґІуланхаш из хоз а беш. ВокхагІйолча вешийгара халкъа образование ветеранага, Урус – Мартановски районера-на хьехархочунгара Деннильханов Шамсуддинагара масадолча хІаман масал эцаш хьаьоагІа Баллавди.

Юнцаш йолча музее лаьт юрта йистошкара хьагулъьь йоккхийча толий оаткалаш. алхан - юртхой сий долча ТІема ваьккха тешаш а хиттІа яда поагронаш. Музее яьт-та латт кьаьна ґІудалаш. Денникина дуьхьала лаьттача Н. Гитлер юрте латташ кинц-ца большевикий отрядий бІухошта кий кхиьхьад пар чу. Музеерча документаша, картичаша, письмоша ма-ларра дуьхьа ґІуларлерча-халах. Ух тІем тІа шоай са-дьаделар 567 сагох. Кхь-дийнаьха лаьттар уьхаза бир-са тІом. Денале лиятар юр-тара нах шоай йоаьхоуп ду-хьалъьхьтадеш контрреволюцина ницкъ бехкаш. Йоччалца цхьаьна тІом беш бар тре-ченски красноармейцаш я. Халнъо йиш ца йолийташ да-гахьа лоаттаю С. Воршаева, П. Доланова, В. Инаева, Та-каевІар дезаьла ціераш. Тіе-сага факторт. Тахан а тІехьа ира латт совхозе болязой кадраш ца тарра проблема, къьяста механизаторашца. Из бахьан долаш муьлхе техника йоллаше коартолаш ДІаюьча шин смена-гІа болх бе ваштІехьдалаш. Ка-гий нах безам болаш хилац хІинцъ совца. Хіанз? Юрт а коллектив а социальни дегІаяра дешай кІезига йоахъо ю совхоза кулгалхошен. Экажжъонгийн-Юрта Советан. Кхоачаш хилац-хьаьц наха чубаге фусамаш, йоккхача юрте яц клуб, кхы-йолча культурин учреждениеш. Цундуьхь кегирой дІаъх юрта-ра. Цу дешеп тахан а йоахъо ца йой, хьоана совхоз болх хьа-бе нах боацаш юсарбя.

Цхьаьккха цхьа хІама дар са ер къьмаьл чакхдалаелеш бела-ганделкха безам болаш. Хіара шера, мел хоалелча а, дукха коартолаш йоь тхувьлъ муьсаьлча хана. Цун бахьанаш тайп-тайпара да: копаткаш, коартолаш кхай тІера дІакхъьяьа трансп-орт, уж хьагулъе нах таш. Цу хана тха болх хІинцъ тІехьа-гІа лаккхе ва дийца коартолаш организацеш. Цар ханнахь дІакхъьаьлар коартолаш, кас-каста тоІхдау договорийн де-кларш. Из баьхьан долаш хьуь-кьам сихен цІенан чуъца йиш хилад. Хіанз массанехь а ялъашгІехкий агропромышленни комплексаш. Хіинчул тІехьа-гІа лаккхе ва дийца хьоачамбоацарехь хург ца хилар тешаш лов.

Х. ЕВЛОЕВ,
Назрановски района «Экажевский» совхоза № 2 йолча хъеш леладелча Бийрагда механизатор.

ДАХЧАН ПХЬАР

Тхъьаь ийслагІа шу да Дугиев Мухьмад - Башире дахчан пхьар йолаш Назрановски район-ера «40 лет Октября» яхача совхозе кхъьяьгІа. Арарчул шийлагІа я пхьоале. Ара-м малх а ма хьежий. Хіьта а дахчан пхьар дог ийша воацаш чуи арен вов-гІачунга бег а тохаш хІама хьаьен воалл.

— Тха совхоза бар бокхха боахам бе. Масса-гІа кор. ниІ, ий ши. Бригадашка, фермаьн-ка ґІанд, истол дезани худ. Из пездар хьайбе дехкарийла я пхьобеле. Тіаккха шийлача хана хала да болх бе. Куд-галхошка тха, говзанийн. Йоахъо е лаьрхІад. Хьаьгьеш латтг керда пхьоале. Из йайка а ворзаш йола станоп, кхьа-дар долаш а хургьа, — йоаьх Дугиева.

Иштта дина нигати уйлеп дер чу. Йолаш хьинаре болх беш ва совхоза дахчан пхьар Дугиев Мухьмад - Башире.

І. КОЗЛОВ,
хьехархо.

ПИСЬМО КЕПАТЕХА ДЕЦЕ А

№ 13 йолча юкъерча профессионально-технически учи-лища дешархоннера наьхат демандир редакце, обІединене дешай кІезига йоахъо ю совхоза кулгалхошен. Экажжъонгийн-Юрта Советан. Кхоачаш хилац-хьаьц наха чубаге фусамаш, йоккхача юрте яц клуб, кхы-йолча культурин учреждениеш. Цундуьхь кегирой дІаъх юрта-ра. Цу дешеп тахан а йоахъо ца йой, хьоана совхоз болх хьа-бе нах боацаш юсарбя.

Цхьаьккха цхьа хІама дар са ер къьмаьл чакхдалаелеш бела-ганделкха безам болаш. Хіара шера, мел хоалелча а, дукха коартолаш йоь тхувьлъ муьсаьлча хана. Цун бахьанаш тайп-тайпара да: копаткаш, коартолаш кхай тІера дІакхъьяьа трансп-орт, уж хьагулъе нах таш. Цу хана тха болх хІинцъ тІехьа-гІа лаккхе ва дийца коартолаш организацеш. Цар ханнахь дІакхъьаьлар коартолаш, кас-каста тоІхдау договорийн де-кларш. Из баьхьан долаш хьуь-кьам сихен цІенан чуъца йиш хилад. Хіанз массанехь а ялъашгІехкий агропромышленни комплексаш. Хіинчул тІехьа-гІа лаккхе ва дийца хьоачамбоацарехь хург ца хилар тешаш лов.

Х. ЕВЛОЕВ,
Назрановски района «Экажевский» совхоза № 2 йолча хъеш леладелча Бийрагда механизатор.

КПСС XXVII съезда решенеш—кхоачашъергьа!

ПАРТИЙНИ ІАЬДАЛАГІА...

Хіара дийнахь болх бо-лабаллехха тха совхоза мех-мастерской коллектив гуллу цхьаьца дешап дувца. Вакъда. КПСС XXVII съезд чакхъьыначуьа тІехьаГІа, оаха дувцачул маІап хувца-денна. Хіаравар шийна да-галаттар, къьлаш дар хьа-ала гІерт, дувц ґІуланх ди-лагІа ДІаГІоргдолаш дича бакъьаьха долчох, шийна па ховрв хет. Тха ерригача а коллективхо бокхха терикм тІабохийташ йийцар соцза материалаш. Съезде кер-тагІдоахар, тахан кхоачам болаш дац хІанзаьца ихача тайпара ДІахьалхаихкьяьа ахар, юрта боахам тІехьа-гІа шортгІга лел, аграрни сек-торе тІаГІертта хушманаш де деза, цийтталагІча янтитере-ке кхачица мохк ІалашбарДика тоадергдолаш. Из ґІу-лаьх чакхдоакххалургда юрта боахама производства де-ГІарра темпаш неьха санна лакхІоЙ.

Съезда решенеш къьа-балъьь тІаийцай совхоза коммунистана, хІаьта иоай новкъостагІа дІа а йоаьзІГ. Цхьан къонача болдхоч хьатгар: «ХІ-ча пятилетке механизаторашта алапи тІа-кхетаргдий?». Цунга хаьттар аз: «Хьо фу де лаьрхІа па хьай алапи доккхагІа хилий-тара?»

Аз цунна дийцар оахоша чархаш йолча трактороша дий-нахьа тІа гектар лаьтта ьхача хаиах. Хіьта таха иззад сах гусеничн трактор-раша а, «Кировец» яхача инфолча трактора дийнахь-ра норма — 12 гектар. Бакъда, балха дикалта дилла-ча из норма хІезига ян. Тіаккха минтта оах лаьтта тха духхагІболча механизатораша? Сих а луш, во оаз. Из Іаткъ хьувьхьама.

Цу тайпара хІама терхал та деш а из па хилийтара оарцаш да йоалаш а Іе йиш ян; партийни организаци. Це-ха коммунисташ кийча ба кердача тайпара, творчески болх бе. Цхьаьккхаза, дукха хІама тайпан да куртахохк а-цар кадраш дІанийсьяра ґІуланх хьаьккъяца лелада-раех, наьха йоаххо ярах, Ма-сала, ДІаха тха мастерской заведующи ва М. Музыкаев — къона кулгалхо. Болх бе ґІерт из, шийна па ховрзх хет а ца хеташ хоатт опыт болча механизаторашца. Хіьта коммунисташ цоай декхар лоарХІ дукна новкъостагІар. Хіанз М. Музыкаев Іогте хьаьда кийчвеш да тхо.

Тахан дикагІа а овсарле йоккхагІа йолаш а болх бе йиш яр тха. Бакъда, иу ґІу-лаьх ца йоаьлаш дац. Ма-сала, 1930 шера хьаьнь тха мастерской совхозерча дук-хача техникана ремонт дра мел эшпо долаш яц. Тхона саттота ший керда помещеш, къьавначуна рекопструкци е еза. Миштта ъоастасерлуш яз проблемаш, нагахьа санна Победински ПМК совхоза къьхьегамхошта цІенош хьалде а вІашІтехьа доалаш па хиъча. Къьлъяруча, йохаш латтача помещеш я Побе-дински юкъера школа. Цу-дуьхь боахама расчетах болх бергбола цІи ґІишлоп под-разделени совхозе вІашагІ-йолда еза ха хьатІакъьчий. Иу ґІуланхха эпш камешш-каш, плотникаш, штукатур-ш, краьбаш.

Цхьаьккха цхьа хІама а дар са белгалданкха безам бо-лаш. Производствна мол-лагІча а участке болх бер-вале а хІара коммуниста дог-лаза деза боахама ґІулаь-нхех. Тха фермашка хІанз сиюс хьаьхуьь. Продадеце яхача моттигера. ХІьта на геттара во а я. Тха снйдоак-кхаш хІама дац иоахам хиллал дина доакъар ІалашІ ца дар.

ДІакхе ишпта болх бе йиш ян. КПСС XXVII съездо хьаллаьца партге стратегн ТІаерзаяь я юрта социальпо-экономически хьал хуттарар, дукхагІа интенсификаци яра аоар ваштІехьданиэара, продукци дукхагІа янкхара, агропромышленни комплекс дерригача довкъой эффек-тивность айяра. Из дерригача дулургдан доал дара керда методаш юкъе па кхувле, хІаране бехктокхаш ай па бой. Хіаьта съезде къамаль-лаш дальча делегаташа гучча-ьха ийлар ну хьанъехьа.

Шеворчо кхетадеш дий-хьогІ из? Іуйрййна Побединске ґІол шо. Лотаяьча ма-шинаша, трактораша деш долча татіан къоравердаш. Из шоай пІагІа пІаштар-аяраш, бензин а доадеш, пар тІа багІараш дийнахь мас-сеховаза цІаахарах хІама са оазар сар вад. Дерригача ІаДаьлча а, цу техника юрта наькъьаш а доладу. Партийни комитета заседаче оаха ла-дийгІлар. Победински юрта Совета председателя Т. Ту-башеваьс яьча отчетара. Ци-гача чо йоаь ленпадар цу ийрчача ґІуланхашта ницъ кхьоьарбба, аьлна. Цо бакъда, ХІинчалца хувцаден-на, ер ма дай аьнна, ХІама дац.

КПСС ЦК Политически докладча тІа аьнна: «Парти хьожарья ший болх хІарне шийна тІадилла ґІуланх хьанарье. Лаккача говзана, бехктокхаяш ца йкераш ца ладергдолча тайпара ваштІехьбакхха».

Иштта ґІуланх леладе да-га ба тха цеховой парторгра-низаце членаш, из де Іомабу хІтай новкъостгІ. АргІанара политинформаци чакхйоал-ш дац цхьан къонача болхлоч-ун хиттарг «Малагіа болх-таш ду КПСС XXVII съезд-доз?» Цунна денна жоп ужк тайпара дар: «Льгота цаІ я — ма могта дикагІа болх бар».

В. БОГЕР,
Гроэненски района «Грозненский» совхоза партком член.

Тха консультоцеш

ЖОП ЛУ ЮРИСТО

Редакце ухача кьыхеташ тІа ноагІа пийслу жилищни законодательствах лоха хатта-раш. Царна жоп лу Старопромысловски района хьалха суда председателса, юридически ихлмай кандидата Б. Умалатова.

ХАТТАР: «Мица е йиш я чуІеш волча фусама пере-планировка?»

Т. ТЕМЕРХАНОВ. Грозный.

ЖОП: Чуіеш болча фусамий перепланировна е квартиросъемщиний йиш яц, нагахьа санна из де бокъо луш йола исполкомера справка па хилча. Цул совгІа, лоадаха баха нах цу ґІуланха духьала ца хилара тешал деш наьхат а хила деза. Документаш хьалха дале, болх лабо-лабе мегарга. Деррита балхаш квартиросъемщико ший чотагІа чаккхаяа деза.

Нагахьа санна квартиросъемщиндан шоай лоІамагІа из де бокъо луш йола пхьоале-таш а доаьшп перепланировка яц, ма хуллу сихагІа квартира це хьалха хиннача бесса тоде декхарийла ба уж. Из а шоай чотагІа де деза цар.

Иеанга ийслан квартиросъемщинаша шоаш бахача фусамашта ййсте бокъо а йоацаш гарантан, кхийнаш, буьнаш, карташ хьалъеш. Цу тайпара ґІишлоп бутт балалехьа дІаяха еза. Нагахьа санна квартиросъемщинаш из де ракъа па хуле, царна от-тальча моттигалаша прокуратура хьон.

ХАТТАР: «Малагіа бокъо-наш я квартиросъемщикаца цхьана бахачу пиьха?».

А. ГАНДАЛОЕВ. Малгобекски район.

ЖОП: Квартиросъемщикашни нарша баха цар деза-лаш цхьатарра боИъонаш йоацаш да, нагахьа санна уж квартире чубоагІаяь хала ґІуланх хьаьда, балх лабо-лабе мегарга. Деррита балхаш квартиросъемщико ший чотагІа чаккхаяа деза.

ХАТТАР: «Малаш ба кхы тІа а жилплощадь йоагІа-раш?»

С. ХУСАИНОВ. Грозный.

ЖОП: Кхы тІа а жилплощадь делае бокъо йолаш ба:

паччаьхьалхен, парте. профсоюзни, кооперативни, кхыйолча общественни орга-низацеша кулгалдеп болча боллхой;

соцэни республикай здравоохранене министерствана белгалдаь лазараш долча нах;

Совет Союза Турпалш. Социалистически Къ-ьхетама Турпалаш;

Ілама, искусства, техника заслуженни деятелаш. СССР халхъен заслуженни артисташ;

йовзонхой, художникаш. кхыболча творчески союзий членаш болча боллхой;

бокхкача тохкамий актораш, паччаьхьалхенна бокхка пайда луш боло наобретатель-ца рационализаторашца;

полковника е кхы ланха-гІа чин дола Советски Эскаре ґІуланх дези болча нах.

ДАХЧАН ПХЬАР

Тхъьаь ийслагІа шу да Дугиев Мухьмад - Башире дахчан пхьар йолаш Назрановски район-ера «40 лет Октября» яхача совхозе кхъьяьгІа. Арарчул шийлагІа я пхьоале. Ара-м малх а ма хьежий. Хіьта а дахчан пхьар дог ийша воацаш чуи арен вов-гІачунга бег а тохаш хІама хьаьен воалл.

— Тха совхоза бар бокхха боахам бе. Масса-гІа кор. ниІ, ий ши. Бригадашка, фермаьн-ка ґІанд, истол дезани худ. Из пездар хьайбе дехкарийла я пхьобеле. Тіаккха шийлача хана хала да болх бе. Куд-галхошка тха, говзанийн. Йоахъо е лаьрхІад. Хьаьгьеш латтг керда пхьоале. Из йайка а ворзаш йола станоп, кхьа-дар долаш а хургьа, — йоаьх Дугиева.

Иштта дина нигати уйлеп дер чу. Йолаш хьинаре болх беш ва совхоза дахчан пхьар Дугиев Мухьмад - Башире.

І. КОЗЛОВ,
хьехархо.

Тіема-патриотически кхетам луш

Къона тІехье кхею

Парте идейно - кхетама балха лоарХІаме декхар до-лаш дуг тІема - патриотически кхетам балар, социалъ-стически ДаІмохк лорабе, ший ялаш, хІаьта пагахьа санна эше, вахар а, куьна ДІадала кийча хургвела уйла дер чу ваштІехьъьлар.

(Советски Союза Коммунистически парте Программа тІара).

Партийни комсомольскин организацеша цхьана Урус-Мартановски района Алхан-Юртовски культура ЦІено ду-хьа кийча бокс ду пачахкоша тІе-ма-патриотически кхетам луш. ДІадахачоаи тахаиарюан цхьье туш боацаш, бакъда, бо-хкрбоацаш, буьнаш ба, тахан дуцеи тІа дахаш дола вай ба-хьан шоай синош ДІадеданача-рех бола дагалоацам.

Юрта мел бахача наха дина йовзаш я революционни тІе-мей сийлен музей. Юрта ис-торех, бахархоЙ тІемеи къ-хьегамен толамех ніеьхій ма-териал гулъьй А. Салтыму-радова.

Музее хоза, ийсьлъь ІІаот-таяь латтг экспонаташ. Цьа-нарча, хаио ІажагІдаьча кар-на яьлле, ма хулла сихагІа квартира це хьалха хиннача бесса тоде декхарийла ба уж. Из а шоай чотагІа де деза цар.

Иеанга ийслан квартиросъемщинаша шоаш бахача фусамашта ййсте бокъо а йоацаш гарантан, кхийнаш, буьнаш, карташ хьалъеш. Цу тайпара ґІишлоп бутт балалехьа ДІаяха еза. Нагахьа санна квартиросъемщинаш из де ракъа па хуле, царна от-тальча моттигалаша прокуратура хьон.

ХАТТАР: «Малагіа бокъо-наш я квартиросъемщикаца цхьана бахачу пиьха?».

А. ГАНДАЛОЕВ. Малгобекски район.

ЖОП: Квартиросъемщикашни нарша баха цар деза-лаш цхьатарра боИъонаш йоацаш да, нагахьа санна уж квартире чубоагІаяь хала ґІуланх хьаьда, балх лабо-лабе мегарга. Деррита балхаш квартиросъемщико ший чотагІа чаккхаяа деза.

ХАТТАР: «Малаш ба кхы тІа а жилплощадь йоагІа-раш?»

С. ХУСАИНОВ. Грозный.

ЖОП: Кхы тІа а жилплощадь делае бокъо йолаш ба:

паччаьхьалхен, парте. профсоюзни, кооперативни, кхыйолча общественни орга-низацеша кулгалдеп болча боллхой;

соцэни республикай здравоохранене министерствана белгалдаь лазараш долча нах;

Совет Союза Турпалш. Социалистически Къ-ьхетама Турпалаш;

Ілама, искусства, техника заслуженни деятелаш. СССР халхъен заслуженни артисташ;

йовзонхой, художникаш. кхыболча творчески союзий членаш болча боллхой;

бокхкача тохкамий актораш, паччаьхьалхенна бокхка пайда луш боло наобретатель-ца рационализаторашца;

полковника е кхы ланха-гІа чин дола Советски Эскаре ґІуланх дези болча нах.

ПИСЬМО КЕПАТЕХА ДЕЦЕ А

№ 13 йолча юкъерча профессионально-технически учи-лища дешархоннера наьхат демандир редакце, обІединене дешай кІезига йоахъо ю совхоза кулгалхошен. Экажжъонгийн-Юрта Советан. Кхоачаш хилац-хьаьц наха чубаге фусамаш, йоккхача юрте яц клуб, кхы-йолча культурин учреждениеш. Цундуьхь кегирой дІаъх юрта-ра. Цу дешеп тахан а йоахъо ца йой, хьоана совхоз болх хьа-бе нах боацаш юсарбя.

Цхьаьккха цхьа хІама дар са ер къьмаьл чакхдалаелеш бела-ганделкха безам болаш. Хіара шера, мел хоалелча а, дукха коартолаш йоь тхувьлъ муьсаьлча хана. Цун бахьанаш тайп-тайпара да: копаткаш, коартолаш кхай тІера дІакхъьяьа трансп-орт, уж хьагулъе нах таш. Цу хана тха болх хІинцъ тІехьа-гІа лаккхе ва дийца коартолаш организацеш. Цар ханнахь дІакхъьаьлар коартолаш, кас-каста тоІхдау договорийн де-кларш. Из баьхьан долаш хьуь-кьам сихен цІенан чуъца йиш хилад. Хіанз массанехь а ялъашгІехкий агропромышленни комплексаш. Хіинчул тІехьа-гІа лаккхе ва дийца хьоачамбоацарехь хург ца хилар тешаш лов.

Х. ЕВЛОЕВ,
Назрановски района «Экажевский» совхоза № 2 йолча хъеш леладелча Бийрагда механизатор.

Хьа город—хьа цІа

МАССАНЕ ДЕКХАР

Газет дешача дуккхаба-раяцца цхьана сона а лоарх города Назранан гІишлоп-ан баларе. Бакъда, гуш дац цу ґІуланха наькъьаш дехкарашца цІенхаттта сагота хилар. Масала, Половинкина улицен Свобода яха переулоку вІаш-каоттачаяь ниьк геттара бе-ха хІалакъьяннаб. Цундуьхь дов дина. хиІ оочуухаш, Іам цхьаьннаб хьалха уьйнерар лаьттача цу сьан тІа. Хіьта ту лелар е машина кІал ба-хар ихеран хул цІа Свобо-да, Ингушски, Магистральн яхараш а цхьйола а улиц-аш.

Балхаш. диндалийта йиш яц цхьаьлга: лаьрххІа йола служебан хинна ца Іеш, баха нах иошап а дехкарийла бу городера порядокан цІенош лорае. Дукхха моттигаш нийсла санитарни боцъонаш ца лорзяр бахьан долаш го-рода сурт толхадеш а.

Город Назрань хоазІа, цІенагІа хилийтара де деза-рех белгалдаккха деза-ш цхьаьккха а да. Назране кіе-зига да фо цІенх хилара гІо деш йола баьццара Іалазм. Уж ца хилара бехн а бап, улицашка ґІолла мунъе «Лечаь хьайбаца дукхьал хи-мара па буташ. ше йола тхъаронг ДІаюъ.

Цундуьхь нийса хургда городе лостамн лерттІа санитарий хьалх кулгга спецслуж-башкарен бахьча нахагарен цхьатарра Алексей Алексеевнча.

К. МАРЗИЕВ.
Назрановски № 4 йолча юкъерча школа хьехар-хо.

РЕДАКЦІГАРА:
Нах баха моттигаш цІена а безам тІаоазаш а хи-ла ешилахи ну хьажъехьа долаш долча хъеш леладелча Бийрагда механизатор.

Новкъосто новкъосташ

ДОТТАГІЙ

Гудермесски медицинаки инструменташ еча завода кхуьнечно-штамповочни цехе дуьхьа-тІаьча хана дешь кхъьяьрчаш ца ши доттагІа, — нохчо М. Мазаови эрсе А. Гладкийн.

Уьхаза коридир царна ґІоагІа шийл ираз, карарайлир дерг тІаоазаш йола балха говзал. Сдесарно-механически шлифовально-полировальни це-хера смежникий ґІуланх боарамагІа лелар цар балхах тийша да дукхагІча дакъе.

Хіана аьлча, хаиналла поковъ-ш ца хиъча цар болх сеца латтарех. Из дика ихетаду Магомед Мутуевичн, Алексей Алексеевнича. Цудуьхь массаза а цІенеи тешнамеи ду шоаш хьадер. Кььяьста ашкъьо а продукции дика хи-лийтара. Цар шиъне ґІоагІа балхха ихочачашбоацарехь кььятес наІ да оавха кеча тохаш дар. Лаьхьехь дуганчех хьоаш тІа Іеш, вай вахар хоздеш доаца уж ґІалаташ мишта ДІадьхьаха бакъьаьха хет а дувцаш, лоде тхога.

Хьа город—хьа цІа

МАССАНЕ ДЕКХАР

Газет дешача дуккхаба-раяцца цхьана сона а лоарх города Назранан гІишлоп-ан баларе. Бакъда, гуш дац цу ґІуланха наькъьаш дехкарашца цІенхаттта сагота хилар. Масала, Половинкина улицен Свобода яха переулоку вІаш-каоттачаяь ниьк геттара бе-ха хІалакъьяннаб. Цундуьхь дов дина. хиІ оочуухаш, Іам цхьаьннаб хьалха уьйнерар лаьттача цу сьан тІа. Хіьта ту лелар е машина кІал ба-хар ихеран хул цІа Свобо-да, Ингушски, Магистральн яхараш а цхьйола а улиц-аш.

Балхаш. диндалийта йиш яц цхьаьлга: лаьрххІа йола служебан хинна ца Іеш, баха нах иошап а дехкарийла бу городера порядокан цІенош лорае. Дукхха моттигаш нийсла санитарни боцъонаш ца лорзяр бахьан долаш го-рода сурт толхадеш а.

Город Назрань хоазІа, цІенагІа хилийтара де деза-рех белгалдаккха деза-ш цхьаьккха а да. Назране кіе-зига да фо цІенх хилара гІо деш йола баьццара Іалазм. Уж ца хилара бехн а бап, улицашка ґІолла мунъе «Лечаь хьайбаца дукхьал хи-мара па буташ. ше йола тхъаронг ДІаюъ.

Цундуьхь нийса хургда городе лостамн лерттІа санитарий хьалх кулгга спецслуж-башкарен бахьча нахагарен цхьатарра Алексей Алексеевнча.

К. МАРЗИЕВ.
Назрановски № 4 йолча юкъерча школа хьехар-хо.

РЕДАКЦІГАРА:
Нах баха моттигаш цІена а безам тІаоазаш а хи-ла ешилахи ну хьажъехьа долаш долча хъеш леладелча Бийрагда механизатор.

Новкъосто новкъосташ

ДОТТАГІЙ

Гудермесски медицинаки инструменташ еча завода кхуьнечно-штамповочни цехе дуьхьа-тІаьча хана дешь кхъьяьрчаш ца ши доттагІа, — нохчо М. Мазаови эрсе А. Гладкийн.

Уьхаза коридир царна ґІоагІа шийл ираз, карарайлир дерг тІаоазаш йола балха говзал. Сдесарно-механически шлифовально-полировальни це-хера смежникий ґІуланх боарамагІа лелар цар балхах тийша да дукхагІча дакъе.

Хіана аьлча, хаиналла поковъ-ш ца хиъча цар болх сеца латтарех. Из дика ихетаду Магомед Мутуевичн, Алексей Алексеевнича. Цудуьхь массаза а цІенеи тешнамеи ду шоаш хьадер. Кььяьста ашкъьо а продукции дика хи-лийтара. Цар шиъне ґІоагІа балхха ихочачашбоацарехь кььятес наІ да оавха кеча тохаш дар. Лаьхьехь дуганчех хьоаш тІа Іеш, вай вахар хоздеш доаца уж ґІалаташ мишта ДІадьхьаха бакъьаьха хет а дувцаш, лоде тхога.

Тіема-патриотически кхетам луш

Къона тІехье кхею

Парте идейно - кхетама балха лоарХІаме декхар до-лаш дуг тІема - патриотически кхетам балар, социалъ-стически ДаІмохк лорабе, ший ялаш, хІаьта пагахьа санна эше, вахар а, куьна ДІадала кийча хургвела уйла дер чу ваштІехьъьлар.

(Советски Союза Коммунистически парте Программа тІара).

Партийни комсомольскин организацеша цхьана Урус-Мартановски района Алхан-Юртовски культура ЦІено ду-хьа кийча бокс ду пачахкоша тІе-ма-патриотически кхетам луш. ДІадахачоаи тахаиарюан цхьье туш боацаш, бакъда, бо-хкрб

Хоза а безаме а салоIилгя да бераIта город Аргунерча шекара завода берий бесIа. Берашца товш а. цар хъашгаш довзаш а дукха болхлой ба укхаза къахьегаш. Царна юкъе а, бераш дукха дезаш а царца ъсоашал доддаш а я яселын группе няна йоIа комсомолиа Вагапова Седа, Унказа на балха енай город Аргунера СПТУ-90 ПIаIаргIа тIехьаIга. Ена тIедьяха а я.

З. АМЛИЕВА сург.

Iилманхой семинар

КПСС обкома политически просвещене цIагIа шин дийнахьа болх беш хилар «Ilалма-техническа прогресс сихьара достижени Iилмаша поаша дакъа» цхьа семинар. Из кIайчьяр КПСС Нохч-ПIаIгIай обкома Iилмаи дешара заведенейн отдело, РСФСР «Знание» яхача общества Нохч-ПIаIгIай республикански организацие правлене, Л. Н. Толстоя цIерагIа Нохч-ПIаIгIай пачхьалкхен университето, Д. И. Миллионщикона цIеpагIа Грозненски мехкдатIа институто.

«КПСС XXVII съезда решенеша дIа ма дехзара Нохч-ПIаIгIай АССР Iилма-техническа прогресс сихьара иертера достижаш» яхача темаи доклад йир «Знание» яхача республикански общества председателя В. В. Виногрдова.

Республика экономика сих-хIа дегIайоалаяра, халхъа боахама интенсификаци яра, Iилмаи производствах бувзам чIоагIарах хеташ яр геолого-минералогически Iилмай дон-тора, ГНИ проректора, профессора Ю. А. Стерленкос, физико-математически Iилмай кандидата, ЧИГУ доцента А. Д. Хамаева, экономически Iилмай кандидата, ЧИГУ доцента С. С. Даурбекова, технически Iилмай кандидата, ГНИ доцента А. У. Мальсагова кхочар выступателнеш. «КПСС XXVII съезда хIанзарча этапе Советски Союза арахьара политикаца» яхь деши йийцар КПСС Нохч-ПIаIгIай обкома лектора В. В. Баикина.

Семенаре боаль опыт накъ-арыл республиканера Iилман учреждений балха эффективность лакхъара.

М. МАЖИТОВ.

Республика экраншт тIа

«ХЬУНХО»

Довзаш долчеа Ю. Авдеенко «Хьунхо» яхача романаIга художеств е н н и фильм дашнехад московски кинематографиста.

...Пом чакхбьинчуч тIехьаIга бо хинна йиса Наташа шин напас болх бахьа кога Гlирс бечаа фабрике балха йолла.

Ухаза дика новкъостий корабоагIа йолла. Ший кур-вола мар — иъона журналист, фабричин газета редактор Курдов Андрей а вон. Къахьегаи духха бераш йола Наташа ди тIехьа дукхагIа кхет шийна тIадилларх тIу-лакха хьалхашарча безкто-кхамах. ШоаI прецидите хьабеш бола кога Гlирс наха во дIавшаш, цехашка латта оборудовани тишьина, фабрино къьнарча методагIа болх беш хиларо Наташа сатем боабу...

Картина авторша — сцен-ариста Ю. Авдеенкоси режиссера О. Бондаревн укх фильме оттаераш я произ-водство эргалыкча тоаIра проблемеи — «Хьунхо» — из богlургIоаца; вахара низах хьалийяа йола га—романа а фильма а туршала. Миронова Наташай оамалеи кхелеи символ я.

«КЪОНАХИН БА ТХОНА»

Iалальмате дика яхар 5 «а» класс, иттIагIча класса дех-шархо Игорь Соколов — ду-ъна веза вожатый вар цар. Из доттагIа а, гIонча а хьа-хамча а вар. Даим бераIша цхьана, царна ешшача тIо деш, шедар хоош, бераIта Iалоомаде карагIо а л а ш, школаш гIулакхаш дика дов-заш вар вожатый. Шалхха, сигала морх йоацаш ди-тохаш санна, бераша гучалаш-лар Игорь шоаш дита гIерта-ш волга. ИттIагIа класс Iалала еаш экзаменаш, театрални институте деша вахча кийчьара веаш вар из.

Бакъда, бераш кхетанар из театрални институте хIана воза, иъм виза вода недагог ма вий, ъьина хетар.

Дог деха бар пхелагIча класса дешархой, уж цеца-бьинабар Игора шоаш бита-тарах. Из воацаи шоаI ма-хар ъиштта хургда канар царна.

Игора а атта дапар бераш-цара къаста. Цар хургIоал-ча вожатеа Натапайга школьни вахара фотолето-школьни гIулакхаш дика дов-заш вожатый. Шалхха, сигала морх йоацаш ди-тохаш санна, бераша гучалаш-лар Игорь шоаш дита гIерта-ш волга. ИттIагIа класс Iалала еаш экзаменаш, театрални институте деша вахча кийчьара веаш вар из.

Бакъда, бераш кхетанар из театрални институте хIана воза, иъм виза вода недагог ма вий, ъьина хетар.

Дог деха бар пхелагIча класса дешархой, уж цеца-бьинабар Игора шоаш бита-тарах. Из воацаи шоаI ма-хар ъиштта хургда канар царна.

Игора а атта дапар бераш-цара къаста. Цар хургIоал-ча вожатеа Натапайга школьни вахара фотолето-

ЦИРК, ЦИРК...

ЧIоагIIа дог гIоодьяна хьийжар дIадахача хIирш цирк дезараш литовски артисташа оттаяьна программага. Цирке бьлхьарий. ъиштуъздаяхъаш бар клоуназ Ю. Лысенко. Л. Дудойть. Цар мел дер саъъ-ердаме хет бераIта. Зале багIата эгIара зIамагIа болчарга а шоаI номеращта юкъе дакъа лоацийт цар. Берашта совгIата ахкиргIаш тел артисташа.

Карагомадара эгIара хала-гIа дола маймалаш да гамад-рилаш. Дукъка къахьийгачул тIехьаIга уж карагомадре вIашгIехьадаяхнд Шатирова Тамарай.

Iалальмате чIоагIа гIалдолх бераш маймалаш манежа тIа дахьа. ПIошта кулгал деш йолча Тамарас мел аьинар дика кхета а ду, кхоачаш а ду маймадала, Бонкхийчарна а хоза хет цирка программа.

Л. САУТИЕВА.

АПРЕЛЕРА ХАОТТАМ

СССР Гидрометцентро бе-ча хоамагIа. Канказа малх-боалехьарча даьъка тIара температура 8 градусагара 11 градусага яхачалнца йоъ-ла йолаш, дукхахча шерашка хинна морг хургIоалаш. Хьалхарча иттIдийнахь бий-сашка гIор е тарлу. Шолла-гIча ит дийнахьа даькъ-ъова кхочар выступателнеш. «КПСС XXVII съезда хIан-зарча этапе Советски Союза арахьара политикаца» яха деши йийцар КПСС Нохч-ПIаIгIай обкома лектора В. В. Баикина.

Семенаре боаль опыт накъа-ярыл республиканера Iилман учреждений балха эффектив-ность лакхъара.

М. МАЖИТОВ.

1870 шера деза зийча ап-рель бетта Гроозе белгIал-дьяна метеорологически хIамаш уьх тайпара да:

— эгIара лаххагIйола че-тара температура — 33.7 гра-дус йоъла. Iалашо хинна 1970 шера 13 апреле;

— эгIара лохаIгIйола фе-гара температура 8.3 градус шелла йолаш хинна 1911 шера 1 апреле;

— эгIара лохаIгIйоала хинна — 57 мм — 1938 шера;

эгIара кIезнигIа йола йоачаш — 4 мм — 1950 шера, хIаьта дукхагIа шера-шка юкъера дьяръхIача хин-нараш 32 мм я.

Апреле ъуйрийна дохк хи-ла а ди къьъвза а мег.

А. СЕРДЮКОВА,
ГМБ докхкхаIйола ин-женер-синоптик, г. Грозный.

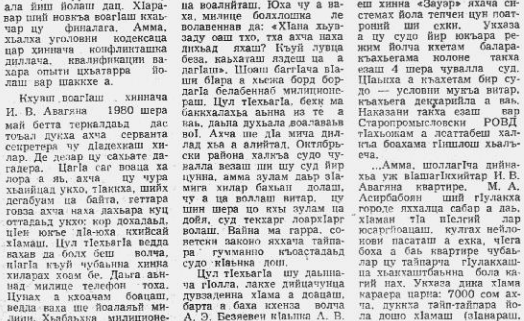

В. КОВАЛЕВА.

ШКОЛЬНИ РЕФОРМА— МАССАНЕ ЮКЪАРА ГIУЛАКХ

БОЛХ ТОАБЕ БОАГIА

«Юкъарча дешареи профессионални школа ре-форма Керттера достамаш», чакхдахаяра тIаерзаяьча мероприятеи-планаш дьяьа ре-цеши тIаийцаяр Ленински райпсихолома сесце, дерриге детташ чу а доаноаш.

Решени ихоачаьъяна хадлакха тIехьожам лоатта-бу хIаттьа образование отделе, 1990 шерага кхаччална оттаяьй план школашка этапаша вийъка а вийъка, ялх цу дьяьнача бераърта ъе-ъа йолалургIоалаш. Цу тIа дьяръ-хIал столовей, буфетий, пио-ний районни IIен вружкой сеть церъетта, хIан-ташка хьешка районга шко-лашка профсоюзий тотах клубаш хьаллара перспек-тивни плаи оттаелга.

Халхъа образование Ленински районни отделе, школай педагогически коллективаша шоашта тIачIоагIтIьяча базо-ви предприятеашца цхьана, партийний советскеи орга-ний кулгалнеи юкъарчал доаппан пар дакъа лоацаш, тIатеIIа болх бу дешархой къьхьегама дикагIа интерес-ра, школьнийкан массане а юкъарча профессионални образованеша юкъеъоара.

Дешархой къьхьегама кийчбар духьа практически кулгалдара профориентаре районни совет вIашгIалIел-лай цун IIулакхий план от-таяьй, уж дешархой къьхь-ухоачаьъ а школашен базови предприятеашца цхьана от-таяь плаи.

Уьх тIехьаIга хана халхъа образование отдело педа-гогически коллективаша цхьана дикка чIоагIарIа уйла тIаIохийт общественни пий-данеи овсареи къьхьегам вIашгIехьбанкхара. цунна юкъеъоара 17 школера зе-шкархой. Цаьна юкъера бер-гальхоша йоаIта вешташ, ардаяхий тахъеи яра горис-полкома УКС-агара. районе школашкареи организацеш-кареи лаьъаш дIайIдеи-та 56-гIа юкъера школа. №7 йолча школе, шийца дахьа заказашка къежйга, уголщикаш, шишгалегIа, ю. №15 йолча къьхьера школе детсадаша спенбазех-кашш. №№ 41, 13, 22, 38, 12 йолча юкъера школашка, №№ 32, 42, 2, 14, 36 йолча а кхоча а юкъеъоара школаша кхочаш-ду «Родина» хьешка госпо-хьаязаш а яьшкаш елга.

Швейно - производствена объединене районаш цхьана номенклатура оттаяьй цхьа-ъаннашеи программай чу-лоанаеигеи хьежка школьни-каша къьхьегочка хIамай, хIаьта №№ 32, 48 йолча школа-шкара йолий дешархой школай мастерскешка хьае бо-лабеннаб теникий комплексаш-ши царна яшаш дола тайп-тайпара баронкъаш.

Профессеэта уйла тIаерзаяра болх районга вIашгIехьбанкхар, методически из IIалашбар духьа № 32 йолча юкъерча школе хьаьлй профессеэта уйла тIаерзаю кабинет, кулгал-ча Т. М. Непрэхина а йолаш. Кабинет хIаъз а бо-ьюнча кийчьъь яьинаеле а, бокхка болх ба по бер, ерри-чача района бIарчаш тIа-ъа план кийчьъий профессеэта уйла тIаерзаяра болх бе-цунга гIолла еш семина-рап я.

Белгалдакхоа доагIа, об-ществана пайдаеи ' овсареи болх баь дьяьха 11921 ком спецсеэте IIаденна хилар.

Реформа ихоачаш а еш, школай юкъара ши мастер-ской йиллай.

«Автоспецоборудование, яьча заводо къьхьегамах тела оттабаьй №№ 12, 13, 41, 36, 27, 7 йолча шко-лай дешархоата, «Красный молот», «Автоспецоборудо-вание» яхача, консервани за-водаша, город шеньеча спец. АТП-ас, кога Гlирсий фабри-ком, ГРМЗ-ас, ВАЗ яхача ав-тотерминй №№ 46, 32, 19 йол-ча школаина теоретически курсашка специалисташ хьо-жабаб, швейно-производст-венни объединене промыш-ленни маниаш еннай къьхь-егам овсареIа хилийтара.

№ 187 йолча 1984 шера 20 декабберча СССР Мини-фина инструктивни письмо тIа йоахар: «Базови пред-приятета бокъо еннай школьникаш Iомабара ма-терсешша оттае школаина юха даьхарйоацаш обору-довани, инвентарь, материа-лаш тела». Вайна ма харра, болъолаш тарвеши шортта да базови предприятеи, цхьа-бакъда, районе йолаш аьт-техпа а эпан царех пайда. Шьейно — производственни объединенегара. Iалийккхача, цхьаь цхьап базови пред-приятеи еннаяш школьни ма-тегскена оборудовани.

Оовара къьхьегам вIашгI-техьбанкхара болх тоабе бе-за, хIаьта базови предприя-тешца цу гIулакха бийлал те-лан. Цуьг малеи да базовеи предприятеи дукхахча кул-галхоша оовсаре къахьегам вIашгIехьбанкхара хьалха-ра шоай техьбанкхара болх тоабе бе-за, хIаьта базови предприя-тешца цу гIулакха бийлал те-лан. Цуьг малеи да базовеи предприятеи дукхахча кул-галхоша оовсаре къахьегам вIашгIехьбанкхара хьалха-ра шоай техьбанкхара кхета па тIехьа. Цу предприятеет я «Промантоматика» НПО, ВАЗ яха автоцентр, кога Гlирсий фабричин ГРМЗ. Базови предприятеша спе-циалисташ хьежабаб техни-чески кружонкашкеи, Iилман оборудованеш боь бе.

Оовсаре къьхьегам вIаш-тIехьбанкхара реформо пIа-дехараш кхоачаш ларо но-ьарле ю дукхагIйолча шко-лашка 60-ча цергашка нйца школьни мастерскешка от-таяьча, моралььни къьеннача оборудовани.

Цу тайпара, къьастадан-за дола дешаш районе хIанз а дукха да.

Халхъа образование отдело ший беррига яьа тIабохий-тарбба материалотехни-чески